

Geniřletilmiř
10. Baskı

Kâmil Mürşidlerin Mîrâsı:

AHMED YÜKSEL ÖZEMRE

İLE **SOHBETLER**

NECMETTİN ŞAHİNLER

SUFI
KİTAP

**KÂMİL MÜRŞİDLERİN MİRÂSI:
AHMED YÜKSEL ÖZEMRE İLE SOHBETLER**

Necmettin Şabinler

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Teşekkür	13
I. İnsân'da Mânevî Değişimin Seyri	15
II. İnsân-ı Kâmil ve Tarikatler	56
III. Mürşid-i Mânevî Nasıl Olmalıdır?	103
IV. Kader ve Sabır	113
V. Beden, Nefs ve Rûh	135
VI. Vehim ve Mânevî Seyir	143
VII. Hayâtı İbâdet Kılmak	157
VIII. Tevhid Mertebeleri	170
IX. Tekkeler Neden Yozlaştı?	210
X. Çağımızda Tasavvuf	224
XI. Toma'ya Göre İncil	234
XII. Hz. İsa Ve Çarmıh Meselesi	251
XIII. Hadislerin Sıhhati Meselesi	276
XIV. "Rûhan" Romanı Üzerine Bir Sohbet	288
XV. Vehmini Kesin Bilgi Zannetmek Marazı	297
XVI. Melâmilik Üzerine	316
XVII. Kâmil Mürşidlerin Mirâsı	336
Minik Sözlük	345
Ek	368

*Kaç nehire, kaç göle yansımakta dolunay?
Bakma sen bu kesrete; Allâh: Ahad, Allâh: Hayy!
Ayın binlerce aksi raksederken sular da,
Ay tektir; ammâ aksi, kesîr olur şuurda.
Ganiyy-i Muhtefî*

I. İNSÂN'DA MÂNEVÎ DEĞİŞİMİN SEYRİ

(“İnsân'da Mânevi Değişimin Seyri” konulu bu sohbet 26 Ocak 1995 Cuma günü akşamı saat 21.30'da Kuzey TV'de canlı olarak gerçekleştirilmiş ve bu târihi izleyen günlerde izleyicilerden gelen yoğun istek üzerine pekçok kez tekrarlanmıştır.)

Necmettin Şahinler- Değerli izleyiciler. Hepinize iyi akşamlar diliyorum ve sizleri selâmların en güzeli, en anlamlısı, en içteni olan Allâh'ın selâmı ile selâmlıyorum. Bu akşamki konduğumuz Türkiye Atom Enerjisi Kurumu eski başkanı sayın Prof. Dr. Ahmed Yüksel Özemre.

Sayın Özemre kamuoyunda daha çok Çernobil kazâsı sonrası ortaya çıkan gelişmelerle tanınan ve -o zaman için söylüyorum- haksız eleştirilere, huzûrsuzluklara, iftirâlara mâruz bırakılan çileli bir ilim adamımız. Ama bu akşam bu bilinen ve görünen yanının ötesinde, sayın Özemre'nin bilinmeyen, görünmeyen

yanını; derûnî yönünü sizinle paylaşmaya çalışacağız ve öyle inanıyorum ki, beğeniyle izleyeceğiniz bir sohbet yapacağız kendisiyle. Ben önce hem **Kuzey TV** adına hem de Trabzonlular adına, gerçek bir gönül adamı olan sayın Özemre'yi sevgi ve saygıyla selâmlıyorum, hoş geldiniz diyorum.

Abmed Yüksel Özemre- Allâh râzî olsun Necmettin'ciğim, çok teşekkür ederim. Ben de bu münâsebetle Trabzon halkına hitâb etmekten dolayı son derece mutluyum. Bu fırsatı verdiğin için de sizlere müteşekkirim. Sağolun!

Necmettin Şahinler- Efendim ben sizin bir otobiyografinizi okudum. Bu otobiyografide “hayâтта neler yapabilmiş, neleri de gerçekleştirememiş” olduğunuzu samimî bir dille ifâde etmişsiniz. Güzel şeyler var içerisinde. Ben önce bu “sobacı” olmaktan başlayan ve sonunda “teorik fizikçi” de noktalanan yaşantınızdan kısa bir kesiti sizin dilinizden dinlemek istiyorum.

Abmed Yüksel Özemre- Efendim, tabii, çocukların kendi hayâtlarında bir sürü hayâlleri olur. Bendeniz üçbuçuk yaşında “sobacı” olma hayâli ile yaşadım. Çünkü evimize sobalarımızı kurmak ve sonra da ilkbaharda sobalarımızı sökmek üzere bir Ermeni ustası gelirdi. Leon usta -toprağı bol olsun- çok iyi bir adamdı ve onun yanında ben çıraklık etmeye bayılırdım. Onun için hayâlim sobacı olmaktı. Sonra beş yaşında “tâyâreci” olmaya karar verdim. Ondan sonra Galatasaray Lisesi'nin 6. sınıfına kadar hep mühendis olma hayâliyle yaşadım. 7. sınıfta “fizikçi” olmaya karar verdim; fakat 8. sınıfta “teorik fizikçi” olmaya karar vererek o andan itibaren de bunu gerçekleştirenceye kadar kararımı değiştirmedim ve Cenâb-ı Hakk'ın lûtf-u keremiyle de teorik fizikçi oldum.

Fakat bu arada rahmetli annem, benim muhakkak mühendis olmamı isterdi. “Evlâdım, fizikçilik sana para kazandırmaz. Mühendis ol da cebine para girsin” derdi. Rahmetli anneciğimin

de isteğini yerine getirebilmek üzere bir devlet bursundan istifâde etmek sûretiyle Fransa'ya, *Fransa Nükleer Bilimler ve Teknoloji Millî Enstitüsü*'ne gittim. Orada Türkiye'nin "**ilk atom mühendisi**" olarak mezun oldum. Ama ne yalan söyleyeyim; teorik fizikçilik de atom mühendisliği de bana para kazandırmadı.

Necmettin Şahinler- Biraz kısa oldu açıklamalarınız.

Ahmed Yüksel Özemre- Başka ne gibi bir şey istiyorsun?

Necmettin Şahinler- Özellikle şunu merâk ediyorum. Lise yıllarınızda *mânevî bir değişiminizden* söz ediyorsunuz.

Ahmed Yüksel Özemre- Tabii, yaşadığım çevre dîni bir çevre idi. Bir kere evimizde herkes namaz kılardı. Babam hâfızdı, mûsikiye son derece vâkıfı ve "Üsküdar ağzı" denilen, Üsküdar'a mahsûs bir Kur'ân tilâvet ekolünün de son temsilcilerinden biri idi. Her Perşembe akşamı, yani cuma gecesi, onun bir buçuk/iki saat Kur'ân terennümü evde bizim huşû içinde dinlediğimiz ve iple çektiğimiz bir andı.

Bir taraftan bu, diğer taraftan da babamın arkadaşlarının bizde yaptıkları sohbetler ister istemez benim Cenâb-ı Peygamber'e karşı büyük bir muhabbetle yetişmeme sebep oldu. Ayrıca Üsküdar'da bir "Attâr Dükkânı" vardı¹. Ufak; onsekiz metre karelik bir attâr dükkânı; ama buna attâr dükkânı demekten ziyâde burasına bir "Tasavvuf Akademisi" demek daha doğru olurdu. Kendisi imâm olan rahmetli Sâim Efendi amca attâr dükkânının sâhibi idi ve babamın da dostu idi. Hatta babam gençliğinde bir müddet orada tezgâhtarlık bile yapmış.

Ben dahi gençliğimde bu dükkânda bir müddet tezgâhtarlık yaptım. Fakat beni en çok heyecandıran, özellikle Cumartesi günleri öğleden sonra o ufacık dükkânın içine sekiz-on tâne âlim, fâzıl, kâmil, meşâyihden ve hatta gizli evliyâlardan oldukları

1 Bk. Ahmed Yüksel Özemre, *Üsküdar'da Bir Attâr Dükkânı*, 4. baskı, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 2003.

söylenen bâzı zâtların gelmesi ve bunların tasavvuf sohbetleriydi. Onları hep kirpiklerime dizer, büyük bir dikkatle izlerdim. Babam beni bu toplantılara her Cumartesi günü götürürdü. Babamın *Tasavvuf* tarafı yoktu. Merâk ederdi, ama o dâimâ *Şeriat*'ta kalmayı yeğledi.

Ve orası benim tasavvufa ve İlm-i Ledün'ne karşı merâkımın uyanmasına sebep olan hârikulâde bir akademi oldu. Sonra (Allâh rahmet eylesin, makâmı Cennet olsun), Sâim Efendi amcamın yani attâr dükkânının sâhibinin oğlu büyük sanatkâr, ebrû üstâdı Mustafa Düzgünman, onbir yaşımdan itibaren orada benim duymuş olduğum tasavvuf sohbetlerini daha da tahrîk eder bir duruma girdi ve ben onbir yaşımdan itibaren, büyük bir mistik heyecan içinde, hep aradım. Kendime rehber olacak, beni bütün bu ham hâlimle, ham ervahlığımla kabul edecek bir zât aradım. Ama bunu da dile getiremedim. Yani açıkça tâlib olamadım. Fakat bu heyecanım gitgide arttı ve Galatasaray Lisesi'nin 9. sınıfında iken bende, mistik bir heyecanla, "sürekli oruç" tutma isteği doğdu. Bu isteğimi babama açtım, babam da karışmadı bana.

Ve ben Galatasaray Lisesi'nin 9. sınıfından itibaren, Ramazan ve Kurban bayramları hâriç olmak üzere, üç buçuk sene müddetle sürekli oruç tuttum. Üç buçuk seneden sonra da iki buçuk sene kadar *Savm-ı Dâvûd* tuttum; yani peşpeşe bir gün oruçlu ve ertesi günü oruçsuz olmak üzere iki buçuk sene daha oruç tuttum; ama bu son safhada çok mübârek bir zâtın etkisi oldu. O da şöyle:

Mâlum, eski zamanlarda televizyon yok, radyo yok vs. yok. Gençler daha ziyâde mûsikî sohbetleriyle eğlenirlermiş. Babam ve iki amcam da gençliklerinde mûsikîye olan ilgileri dolayısıyla gâyet güzel sohbet eder, terennüm eder, çalgılar çalarlarmış. Rahmetli küçük amcam Şevket Bey kimyager ve eczacı, son derece zarif bir zâttı. Keman, lavta, ud, piyano, kemençe ve ney çalardı. Beste yapar, şiir yazar ve mevlevî meşrep bir zâttı. Hep ömrü hayâtında bir mevlevî şeyhine intisâb etmeyi ümit etmiş; fakat

böyle bir şeyh bulamayınca karşısına Cenâb-ı Hakk *Halvetiyye'nin Uşşâkiyye* kolundan bir kâmil insân çıkarmış. O'na intisâb etmiş. Efendisi vefât ettikten sonra da O'nun yerine geçen halifesiyle bir gün konuşurlarken: “*Efendim; benim bir yeğenim var, üç senedir devamlı oruç tutuyor*” demiş. Bu, kendi efendisi hazretlerini ilgilendirmiş olacak ki: “*Şevket Bey o zâtı bize gönderin!*” demiş.

Hiç unutmam, Galatasaray Lisesi'ni bitirdiğim 1954 senesinde Ağustos ayıydı; Şevket amcam bir gün bize öğle yemeğine geldi. Annem ve ağabeyim amcam ile birlikte sofraya oturdular. Ben de oruçlu olduğum halde onların yemeğine değil, sohbetlerine iştirâk etmek üzere sofraya oturdum. Sofrada amcam bana hitâben: “*Yükselciğim, biliyorsun ben çok mübârek bir zâttan feyz almaktayım. O'na devamlı sûrette oruç tutan bir yeğenim olduğumu söyledim; O da bana: Şevket Bey, o zâtı bize gönderin! dedi. Böyle bir zâta gitmek ister misin?*” deyince ben fevkalâde heyecanlandım. Çünkü senelerden beri beklediğim böyle bir imkân idi.

Hiç unutmuyorum, adresini kaydettim: “Beyazıt, Soğanağa mahallesi, Âb-ı Hayât sokağı, Penah Apartmanı, 2/2”. Bu adresi arka cebime koydum. Fakat araya yaz girdi, ondan sonra üniversiteye girdim. Üniversiteye girdikten bir ay sonra sanırım 1954 senesinin Kasım ayının sonu ya da Aralık ayının başlangıcı idi. Bir gün derslerden çıktıktan sonra baktım ki vaktim var, haydi şu mübârek zâtı bir ziyâret edeyim dedim. O mübârek zâtı ziyâret etmek için kapısını çaldım. Aşağı yukarı bir 15-20 sâniye kadar bir zaman bekledikten sonra karşıma orta boylu, hârikulâde güzel sakallı, fevkalâde nâfiz bakışlı, insâna tesir etmemesi mümkün olmayan hârikulâde mübârek bir zât çıktı. Kapıyı açtı, şöyle yukarıdan aşağı beni bir süzdü: “*Evlâdım bizi çok beklettin*” dedi. Yerin dibine girdim tabî. Hemen kemâl-i hürmet ile içeri girdim, elini öptüm. Ben bu zât-ı muhteremden beş sene, yani kendisi 4 Temmuz 1959'da Hakk'a yürüyünceye kadar, çok istifâde ettim.

Bu zât benim kontrol edemediğim mistik heyecânımı kontrol altına aldı. Bana “*Evlâdım; bu hergün tutmakta olduğun orucu Savm-ı Dâvûd’a çevireceğiz; yani bir gün tutacaksın, bir gün tutmayacaksın*” dedi. Ve bu zât-ı muhterem ile beş sene hemdem oldum. Çok büyük himmetlerini gördüm. Bilhassa geçirmiş olduğum ameliyatlar esnâsında, hayâtî tehlikeler esnâsında himmeti her an dâim oldu. Kendisinin vefâtından sonra da onun yerini alan zâttan, bu zâtın 1 Nisan 1994’teki vefâtına kadar, 35 sene feyz aldım.

Necmettin Şahinler- Güzel, gerçi daha sonra tasavvuf konusuna tekrar döneceğiz. Ama ben sizin biraz daha pozitif yönünüzle ilgili bâzı şeyler sormak istiyorum. Şimdi siz, 34 yaşında üniversite profesörü olmuştunuz.

Abmed Yüksel Özemre-Evet, Allâh böyle bir lûtufta bulundu.

Necmettin Şahinler- Üniversiteyi de çok erken bir süre içinde bitirmişsiniz.

Abmed Yüksel Özemre- O da enteresan oldu Necmettin’ciğim. Şöyle bir şey oldu...

Necmettin Şahinler- Efendim özür dilerim, Türkiye’nin de aynı zamanda ilk atom mühendisisiniz.

Abmed Yüksel Özemre- Evet, hasbelkader Türkiye’nin ilk atom mühendisiyim. *Fransa Nükleer Bilimler ve Teknoloji Milli Enstitüsü*’nden 30 Temmuz 1958’de mezun oldum ve diplomam da atom mühendisliği diplomasıydı. Bir master derecesiydi fakat burada enterasan bir durum var; eğer müsaade edersen onu da anlatayım. Ben üç yaşından itibaren fizikî, atmosferik ve semavî olaylara büyük ilgi duydum.

Ve Allâh rahmet eylesin, makâmları cennet olsun, babam, annem ve babaannem ile -Allâh uzun ömür versin- benden dokuz buçuk yaş büyük olan ağabeyim de beni bu husûsta teşvik ettiler. Kitaplar aldılar, harçlık verdiler kitap almam için... Böylelikle

bende pozitif bilimlere karşı doğal bir zevk teşekkül etti. Bundan zevk almaya, yani hâdiselerin sebeplerini izah etmeye, kendi kendime izahlar bulmaya çalıştım. Galatasaray Lisesi'ne girdiğim zaman da orada beni bu konuda teşvik eden hârikulâde güzel hocalarla karşılaştım ve 8. sınıftan itibaren teorik fizikçi olmaya karar verdim.

Fakat 8. sınıftan itibaren aynı zamanda kendi derslerimi aşarak bilhassa matematikte ilk önce lisenin 11. ve 12. sınıflarının derslerini sonra da üniversitede ilk iki yılda okutulan hem matematik ve hem de fizik derslerini bitirdim. Öyle ki üniversiteye geldiğim zaman üniversitenin 1. ve 2. sınıf derslerine devam etmeye ihtiyaç görmedim. Daha ziyade 3. ve 4. sınıf derslerine devam ettim. Bunun neticesinde de çok da iyi bir başarı ile geçtiğim derslerin sonunda o zaman İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi mezunu olmak için lâzım gelen 100 kredi saat yerine, 113 kredi saati iki buçuk senede yani beş sömestrede doldurarak mezûniyete hak kazandım.

Bu beş sömestrelilik mezûniyet o zamanda Türkiye'de bir rekordtu. Üç senede yani altı sömestrede bitiren vardı ama üniversiteyi beş sömestrede bitiren hiç kimse yoktu. Yalnız işin enteresan tarafı, ben beş sömestrede İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Fizik Bölümü'nü bitirdim ama o zamanın yönetmelikleri bana sekiz sömestre tamamlanmadan diplomayı vermiyordu. Çıkış belgesi veriyor fakat diplomayı vermiyor. Bunun üzerine bir buçuk sene ne yapacağım diye düşünürken Allâh nasip etti, rahmetli ilk eşim ile evlendim. İlk eşim sınıf arkadaşımıydı. Onun Fransa'dan bir bursu vardı. Ben de bu münâsebetle devletten bir burs bularak onunla birlikte Fransa'ya gittim.

O, *Meudon Rasathânesi*'nde astrofizik doktorası hazırlarken, ben de "*Institut National Des Sciences Et Techniques Nucleaires*"de atom mühendisliği yaptım ve biraz önce söylediğim gibi 30 Temmuz 1958'de atom mühendisi olarak mezun

oldum. Bana bir master diploması verdiler. Ben ancak Türkiye'ye döndükten beş ay sonra hakkım olan lisans diplomasını aldım. Yani böyle bir garâbet oldu hayâtımda. Benim lisans-üstü diplomam master diplomamdan 5-6 ay daha öncedir.

Necmettin Şahinler- Efendim yine ben sizin otobiyografi-
nizde ilginç bir şey yakaladım. Tabii, insânlar hayâl ederler; yani
siz 34 yaşında profesör olmuşsunuz; beş yabancı dil biliyorsunuz;
bir sürü eser ortaya koymuşsunuz. Bir itirafta bulunuyorsunuz
ve beni çok üzdü bu itiraf. Belki izleyicilerimizi de aynı şekilde
etkileyecek. Siz Türkiye'ye bir "Nobel Fizik Ödülü" kazandırmayı
düşünmüşsünüz. Fakat sonradan nasıl bir karamsarlık olmuşsa
"Böyle bir ödül kazanmanın Türkiye şartlarında mümkün ola-
mayacağı" şeklinde bir kanaat uyanmış sizde.

Ben şöyle bir soru yöneltmek istiyorum size. Bu sizdeki kanaat
ya da karamsarlık Türkiye'nin gerekli alt yapısı, teknolojik biri-
kiminin olmamasından mı, yoksa bir yönetim/siyâset zihniyeti
probleminden mi kaynaklanmaktadır? Yani sizin gibi bugün de
Türkiye'ye bir takım şeyler kazandırmak isteyen insânlar olacak.

Ahmed Yüksel Özemre- Şimdi arz edeyim Necmettin'ciğim.
Şüphesiz benden sonra Türkiye son derece kıymetli bilim adam-
ları kazandı. Ben de şimdiki bilim adamlarımızın büyük bir
kısmıyla iftihâr ediyorum. Hakîkaten benim kendi yetiştirmiş
olduğum talebelerin bir bölümü de beni kendi ilmimde aştılar;
hatta içlerinde beni kat kat geçenler var. Hepsiyle de çok iftihâr
etmekteyim.

Bu Nobel Fizik Mükâfatı kazanma arzusuna gelince ben,
Galatasaray Lisesi'nin 7. Sınıfından îtibâren "İnşaallah Türkiye'ye
bir Nobel Mükâfatı kazandıracam" azmiyle hareket ettim. 1961
senesine kadar bu azim ve ümidimi muhâfaza ettim. Hakîkaten
1961 senesine kadar gerek doktoram gerek doktoramdan sonraki
yaptığım ilmî yayınlar günün birinde fizik alanında ülkeme

bir Nobel Fizik Mükâfatı kazandırmak husûsunda beni çok teşvik etti; ama 1961 senesinde ayrı bir ev açtım. 1961'e kadar babamların yanında oturdum. O zaman geçim gâilesi sırtıma bindi. Üniversiteden aldığım maaş yetmeyince gizli olarak Notre Dame de Sion Lisesi'nde Fransızca matematik hocalığı yapmaya başladım. Bütçemi ancak bu şekilde dengeleyebiliyordum. Bu arada ufak tefek tercümelemler çıkıyor, onlardan da üç-beş kuruş para kazanıyordum. Üniversite ise böyle bir formasyonu daha da tekâmül ettirebilmek için dışarıya çok nâdir adam gönderebiliyordu.

Bütün bunlar karşısında 1961-62 senesinde bir karar dönemecine geldim. Geçmişimi, geleceğimi gayet soğuk bir mantıkla inceledim ve dedim ki: *“Yüksel; Türkiye'nin şartları böyle! Sen bu zamana kadar Türkiye'ye bir Nobel Fizik Mükâfatı kazandırmak için büyük bir azim içindeydin. Ama şimdi görüyorsun ki bu hayât şartları ve üniversitenin bu imkânları içinde bunu yapmanın mümkün olmadığı anlaşılıyor. Bunu yapabilmek için senin, muhakkak fikrî kabiliyetlerinin daha da fazla bileneceği bir yabancı üniversiteye gitmen gerek. Halbuki parasal açıdan da, üniversitenin imkânları açısından da ve senin ailevî yapın açısından da buna imkân yok. O zaman ne yapman lâzım? O zaman Nobel Fizik Mükâfatı hayâlinden vaz geçip gerçekçi olmak lâzım!”* Ve ben bir anda bu ütopyadan vazgeçtim. O zaman kendi kendime: *“Ben ne yapabilirim?”* diye sordum.

Mâdem ki çok iyi bir bilim adamı olmak imkânım yoktu, o zaman en azından iyi bir hoca olmayı istedim. Ve, sahte tevâzu bir yana, sanırım iyi bir hoca da olabildim. Yani iyi bir hoca olabildim derken lütfen muhterem seyircilerimiz kendimi methettiğim kanısına kapılmasınlar. Bunun bir takım somut kanıtları var.

İyi bir hoca ne demektir? İyi bir hoca, iyi hayrülhalefler yani kendisine halef olacak iyi bilim adamları yetiştiren kimsedir. Eser vermiş bir kimsedir. Şimdi ben geçmişime bakıyorum -Cenâb-ı

Hakk'a ne kadar hamdetsem, şükretsem azdır- 19 kitap yazmışım². Bunun onikisi hâlâ üniversitelerde okunan kitaplar. Kimisi lisans, kimisi lisansüstü, kimisi doktora düzeyinden olan kitaplar. 9 da kitap tercüme etmişim³. 15 doktora yönetmişim ve şu ana kadar fakîr abd-i âcizin rahle-i tadrîsinden geçmiş olan, üçü müteveffâ 54 tane profesör tesbit edebildim⁴. Bu 54 profesör ve henüz profesör olmamış doçent ve doktorlar arasında şöyle iki elin parmaklarından biraz fazla bir 10-15 kişi var ki bunların, kendilerine tadrîs ettiğim teorik fizik, epistemoloji⁵, ve atom mühendisliği dallarında beni kat kat geçmiş, onlara verdiğim bilgileri daha arttırmış, artık benim kendilerine ulaşmam mümkün olmayan bir takım hayrülhalefler olduğunu ve hatta bunlardan bâzılarının uluslararası şöhret olduklarını, uluslararası etkin bilim adamları olarak takdir edildiklerini büyük bir hazla görüyorum.

Şunu da ifâde etmeme müsaadeni ricâ ederim Necmettin'ciğim. Bir bilim adamının dünyâda vâsil olabileceği bence en büyük haz kendi yetiştirdiği öğrencilerinin kendisini ilimde geçmesidir. Bunu bana göstermiş olmasından dolayı da Cenâb-ı Hakk'a hamd ve şükürüm sonsuzdur.

Necmettin Şahinler- Bir özel sorum var, tabii cevaplamamak konusunda özgürsünüz. Biz sizi yakînen tanıyoruz, birikimlerinizin de farkındayız. Fakat bu ülkede düşünen/üreten insânların her nedense pek kıymetinin bilinmediğini ve yalnızlığa mahkûm edildiğini de görüyoruz. Yani sizin şahsınızda bu bizi üzüyor. Şimdi meselâ bakıyorsunuz; ABD eski dışişleri bakanı Henry Kissinger, görevinin sonunda alıp köşeye atılmamış. Amerika

2 2003 itibâriyle bu sayı 43'e erişmiş bulunmaktadır. (N.Ş.'in notu)

3 Bu sayı da 2003 itibâriyle 11'e erişmiş bulunmaktadır. (N.Ş.'in notu)

4 Bu sayı da 2003 itibâriyle 63'e erişmiş bulunmaktadır. (N.Ş.'in notu)

5 *Epistemoloji*: Pozitif bilimlerin geçerliliklerini ve sınırlarını inceleyen bir bilim dalı olup Felsefe ile pozitif bilimlerin arakesitinde bulunur. (N.Ş.'in notu)

ondan gene yararlanıyor. Hatta eski başkanlarından da istifâde ediyor. Nedir bu Türkiye'deki durum? Hadi doğal kaynaklarımızı isrâf ettik. Beyin göçü diyoruz. Bu kadar kendini geliştirmiş/ yetiştirmiş, alt yapısını hazırlamış, eser vermiş bir şahsiyeti böyle hayâtın dışına, üretimin dışına, üretken fonksiyonların/aktivitenin dışına atmanın anlamı nedir Türkiye'de?

Ahmed Yüksel Özemre- Efendim anlamının ne olduğunu bilmiyorum ama bu, bir vâkıa! Yani bendeniz de ve benim gibi bâzı arkadaşlar da gerçekten de dışlanmışızdır. Meselâ Cenâb-ı Hakk'a ne kadar hamdetsem şükretsem azdır, benim Türkiye'ye gerek ilim adamı yetiştirmek, gerek üstün kalitede teknisyen yetiştirmek, gerek kitap yazmak, gerek inceleme yapmak ve gerekse pekçok kişiye rehber olmak bakımından kırk senelik bir mürebbîlik hizmetim var. (Helâli hoş olsun! Onu da hemen ifâde edeyim.)

Fakat işin enteresan tarafı ben şöhret peşinde değilim, bir kere "şöhret felâkettir"; bu bakımdan şöhretin peşinde değilim. Ama pek az gazete benim hakkımda müsbet yazmıştır; meselâ hiçbir ansiklopedide benim ismim geçmez. Ben sağ kesimin de, sol kesimin de çıkardığı ansiklopedilerde ismi geçmeyen bir adamımdır. Bu nedendir? Çok basit. İnsânlar daha ziyâde kendi kafalarındaki şablona göre adamları ararlar ve bu adamları istihdâm ederler.

Ben ömrü hayâtımda, Allâh'ın lûtf-u keremiyle, bu memlekette sadece ilim bakımından değil ilim idâreciliği bakımından da pek çok hizmette bulundum. (Helâli hoş olsun!) Bu ilim idâreciliği hizmetinde bâzı yerlerde çok çetin mücâdeleler verdim. Bu çetin mücâdeleler çok kimsenin keyfini kaçırdı. Küçük yaştan beri devamlı sûrette İslâmî bir terbiye ile yetişmiş ve her Cuma namazında "***İnnallâbe ye'mürü bi'l-adli ve'l-ihşân***" âyetini dinleyen ve bu âyetin künhü kendisine babası tarafından telkîn edilmiş, kendisinin feyz aldığı insânlar tarafından telkîn edilmiş olan bir insân, adâlet ve ihşândan ayrılmaz. Ben âmir olduğum

zamanlarda insânları mensup oldukları gruplara göre değil, ihrâz ettikleri vasıflara göre takdîr ve istihdâm ettim; lâyük oldukları mevkilere getirdim. Bunlar, çoğu sefer, reaksiyonla karşılandı. Çünkü dâimâ sizden belirli bir grubun “çete elemanı” olmanız bekler gibi bir beklenti içindedirler. Benim tutumum, tabii, pek çok kimsenin bana karşı rahatsız olmasına yol açtı. Bana ancak ve ancak kânûn, tüzük ve yönetmelik çerçevesi içinde söz geçirebildikleri, mevzuâtla çelişik durumlarda bana güç yetiremedikleri, beni robotlaştıramadıkları için bu kimselerin sürekli münâferetlerine mâruz kaldım.

Özellikle Çernobil kazâsı dolayısıyla yaşadığım çok enteresan olaylar var. Meselâ, ismini vermeyeceğim bir gazetenin muhâbiri sol eğilimli fakat müeddeb bir çocuk vardı. Devamlı sûtrette gelir benden beyânat alırdı; fakat beyânatlarımdan hiçbirisi yayınlanmazdı. Birgün onu yakaladım, “TAEK yani Türkiye Atom Enerjisi Kurumu” makâm odasına kapadım. Dedim ki: *“Evlâdım! Allâh Lillâh aşkına bana söyle, bu sizin sol kesimin bana uygulamakta olduğu bu izolasyon, bu karalama politikasının arkasında ne var? Ben bunu anlamıyorum. Ben burada ilmimin ve vicdânımın bana dikte ettiği prensipler çerçevesinde hareket ediyorum. Benden gelip beyânat alıyorsunuz, bunları basmıyorsunuz. Bastığınız zaman yüzseksen derece ters çevirip basıyorsunuz. Size tezkib gönderiyorum, tezkibi kabul etmiyorsunuz; mahkeme kanalı ile gönderiyorum, üst mahkemede iptâl ettiriyorsunuz. İllallâh ve Resûlihi, bıktım sizden! Bir daha size tezkib göndermeyeceğim. Ama sizin benden alıp veremediğiniz nedir?”* Çocuk güldü ve: *“Hoca; senin üzerine bizim takım çok gitti, ve gördük ki sen ilminde muhkem bir adamsın. Çok istedik senin pozisyonundan bir adım geri gitmeni, o zaman rezil edilebilecektin. Ama herkes gördüğü bilimsel pozisyonunda çok kuvvetlisin. Ama bizim takımın kafasında bir şablon vardır. Bu şablonda **eğer ilim varsa Müslümanlık olmaz, eğer Müslümanlık varsa ilim olmaz.** İyi ama sen öbür*

taraftan, herkesin de bildiği gibi dinine/töresine sâdık bir insânsın. Üstelik ilmin de kuvvetli. O zaman ne oluyor? Bizim sol kesimin kafasındaki şablonu parçalıyorsun. Binâenaleyh bizim sol kesime de senin halkın nezdindeki imajını rezil rüsvâ etmek bir vecibe hâline geliyor” dedi. Ben o zaman uyandım.

Bunun hâricinde tabîî, muhtelif görevlerim esnâsında anlaşmazlık yüzünden, yani bendenizi birtakım kânûn, tüzük ve yönetmeliklere aykırı hareket etmeye zorlayıp da robotlaştıramadıkları için mücâdele etmek zorunda kaldığım üslerim oldu. Birçok yerden bu bakımdan istifâ ederek ayrıldım. Meselâ, TÜBİTAK Bilim Kurulu üyeliğinden böyle bir mücâdele yüzünden istifâ ederek ayrıldım. Kezâ İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Dekanlığı'ndan da böyle bir mücâdele yüzünden ayrıldım. Yani demek istediğim şudur ki, ben, demek ki, robotlaştıramadığım için muhtelif çevreler tarafından ister sağ kesim olsun, ister sol kesim olsun, her iki tarafta da rahatsızlık uyandırmış ve her iki tarafın da kafalarındaki şablonlara pek fazla uymayan ve binâenaleyh zapturabt altında tutulamayan, bu bakımdan da herhangi bir görevle tavgif edilmesi kendilerince mümkün görülmeyen bir adamım. O bakımdan bir izolasyona iteklenmiş durumdayım. Ama ben kendi durumumdan çok şükür memnûnum. Bunca sene Türkiye'ye, milletime, devletime hizmet etmiş olmanın vicdânî huzûru ve kanaat-ı kâmileyle yaşıyorum. Cenâb-ı Hakk'a hâmid ve şâkirim.

Necmettin Şahinler- Ben bu hayât kesitiniz içinde son bir soru daha sormak istiyorum size. Belki izleyicilerimiz de merâk ederler. Sayın Özemre şu anda ne yapıyor?

Ahmed Yüksel Özemre- Efendim, İstanbul Üniversitesi'nden kendi isteğimle emekliye ayrıldıktan sonra hayâtım bir hayli heyecanlı geçti. Bir ara bir şirketin genel müdürlüğünü yaptım, yedi ay kadar. Ondan sonra Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı'na getirildim. Sonra azledildim. Ondan sonra bir-iki

verde danışmanlık yaptım. Böyle geçici bir iki işle uğraştım. Bildiğiniz gibi bir emekli profesörün emekli maaşı onun hayâtını minimum ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde idâme ettirmesine maalesef yetmiyor. Bunun için ister istemez şurada burada bazan çok ufak tercüme işleriyle, bazan bir rapor yazmayla iktifâ ederek, bazan geçici bir görev bularak hayâtımı idâme ettirmekteyim. Hâlihazırda Eylül 1994'den beri Üsküdar'da İlim ve Fazilet Eğitim Kurumları'nın Bilim Danışmanlığı'nı yapıyorum. Bu arada da bu kurumun liselerinden Fen Lisesi'nin müdürü istifâ edip ayrıldığı için geçici bir süre müdürlüğe de vekâlet ediyorum⁶.

Necmettin Şahinler- Efendim ben bir yazınızı okudum. Siz bu yazınızda Kur'an'a göre aklın öneminden bahsederken **akıl ve îmânı** ikizkardeşler olarak nitelendirmişsiniz.

Ahmed Yüksel Özemre- Ama tabîi bu nitelendirme benim değil, Hz. Ali'nin.

Necmettin Şahinler- Ve şöyle söylüyorsunuz: “*Akıl temyîze, temyîz temkîne, temkîn itidâle, itidâl hüsn-i zanna ve hüsn-i zan da beşerî münasebetlerde yumuşaklığa, edebe ve sulhe sevkeder. Tabîi bunun tersi de var: Vehim sû-i zanna, sû-i zan tefrikaya ve nifâka, nifâk ise fesâda yol açar.*” Biraz Arapça sözcükler çoğunlukta; ama siz bunları açarsınız. Şöyle bir soru soracağım. Aklın bu derece **isâbetle ve dirâyetle** kullanılması nasıl gerçekleştirilecektir?

Ahmed Yüksel Özemre- Evet; bu, esâsında zor bir soru Necmettin'çiğim. Şimdi, akıl çok enteresan bir mahlûk! Allâh'ın lûtfettiği büyük bir lûtuf; aklın nasıl kullanılacağını öğrenmek

6 Prof. Özemre Temmuz 1995'te bu görevden ayrılmak zorunda kalmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 1996'da Bakanlar Kurulu kararıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Danışmanlığı'na ve Nükleer Proje Koordinatörlüğü'ne tâyin edilmiş olmasına rağmen 31 Aralık 1996'da bu görevlerinden de istifâ etmiştir. Bu sonuncu husus için *Bk. Ahmed Yüksel Özemre, Ah Şu Atomdan Neler Çektim!*, Pınar Yayınları, İstanbul 2002. (N.Ş.'in notu)